Круглов Віталій,
ORCID iD [0000-0002-7228-8635](https://orcid.org/0000-0002-7228-8635)
E-mail: virt197@gmail.com

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

[https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-3\(9\)-50-67](https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-3(9)-50-67)

Анотація. У статті досліджено розвиток системи державно-приватного партнерства (ДПП) та з'ясовано основні його етапи та моделі. Метою статті є аналіз розвитку системи державно-приватного партнерства та визначення основних тенденцій його еволюції в сучасних умовах. Державна політика трансформується у напрямі виникнення форм, що посилюють потенціал державного управління за рахунок наявних можливостей приватного власника. Проаналізовано особливості теоретичних та практичних аспектів розвитку системи державно-приватного партнерства в різних секторах економіки. Визначено, що система ДПП проходить різні стадії розвитку, що характеризуються певним складом суб'єктів, об'єктів та процесів. Виявлені стадії розвитку ДПП не є лінійними, вони можуть використовуватися одночасно, співіснувати та видозмінюватися в обох напрямках. Виявлено, що процес ДПП ґрунтується на відносинах економічних та управлінських категорій (форма власності, фінансові відносини, механізми управління економічними агентами). Система ДПП забезпечує не лише створення та надання послуг, а й здійснює окремі функції у процесі державного регулювання економіки. Використання різних форм надає можливість ДПП забезпечувати реалізацію адміністративних та контрольних функцій держави. На основі підходів життєвого циклу, запропоновано теоретичну модель поетапного формування системи державно-приватного партнерства, що має взаємозв'язок із технологічними укладами (технологіями управління) та пояснює основні підходи до розвитку системи ДПП у декількох періодах. Встановлено ключові точки системи: формування інституцій; завершення впровадження та створення нової управлінської технології; надмірне державне втручання; зміна парадигми. Визначено етапи розвитку ДПП. Зроблено висновок, що новий технологічний уклад, управлінські технології призводять до появи більш розвиненої системи ДПП на основі поглиблення співпраці державного та приватного партнерів.

Ключові слова: держава, державне управління, державно-приватне партнерство, розвиток, система, проекти.

Постановка проблеми. Створення умов для розвитку економіки, соціальної сфери, зростання валового внутрішнього продукту базується, в тому числі, на створенні інфраструктурних об'єктів. Сучасні темпи реалізації інфраструктурних об'єктів значною мірою відстають від наявних потреб. Держава в сучасних умовах не в змозі реалізовувати в повному обсязі завдання щодо інфраструктурного забезпечення країни. Одним із ефективних підходів щодо забезпечення інвестицій у інфраструктурну сферу у світі розглядають моделі державно-приватного партнерства (ДПП).

Парадигма Нового державного управління розглядає ДПП в якості інструменту, який органи державної влади використовують для активізації третіх сторін у реалізації інфраструктурних проєктів, організації та підтримки відповідних мереж зацікавлених сторін протягом життєвого циклу проєкту, а також забезпечують відповідні винагороди та штрафи за допомогою контрактів, щоб стимулювати співпрацю. Незважаючи на активне дослідження основних інституційних факторів, які сприяють успішному розвитку ДПП, на сьогоднішній день відносно мало спроб поєднати концептуальні основи інституційної зрілості ДПП (легітимність, довіру та потенціал) із більш широкою теоретичною парадигмою Нового державного управління [1]. Зазначене надало б можливість розширити використання ДПП як важливий механізм, спроможний забезпечити сталий розвиток стратегічно важливих сфер діяльності та посилити можливість державного регулювання економікою.

Політика багатьох урядів, які усвідомлюють свою відповідальність, спрямовується на стимулювання підприємств, що реалізують проєкти з масштабним впливом на суспільство, до розроблення стратегії розвитку країни та участі в забезпеченні стійкості та досягнення Цілей сталого розвитку [2]. Таким чином, питання управління розвитком ДПП стають одним із ключових інструментів реалізації важливих соціальних та економічних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці розвитку ДПП присвячена значна кількість робіт,

в яких досліджуються різні аспекти, пов'язані з формуванням та розвитком системи співпраці державного та приватного секторів. Так, В. Дергачова та К. Кузнецова, розглядаючи державно-приватне партнерство як взаємодію державного та приватного секторів, зупиняються на можливостях ДПП реалізуватися в якості інструменту залучення інвестиційних ресурсів [3]. О. Малін, досліджуючи процеси розвитку державно-приватного партнерства як системи організаційно-економічних відносин, робить висновок, що партнерство, незважаючи на зміну його форм, об'єкта та економічної основи, залишається вигідним з економічної точки зору [4]. Ключовими напрямками стають дослідження місця та ролі ДПП як дієвого інструменту розвитку різних галузей економіки. Так, А. Мельник та С. Підгаєць підкреслюють актуальність державно-приватного партнерства в системі інституціонального забезпечення модернізації національного економічного розвитку [5]. О. Фоменко у дисертаційному дослідженні [6] обґрунтовує основні напрями й алгоритм впровадження інституціонального механізму ДПП як системного елементу у державній регіональній політиці в умовах децентралізації повноважень. Я. Ізмайлов та І. Єгорова [7], аналізуючи досвід реалізації ДПП у світі, встановили, що кожна країна використовує свої форми державно-приватного партнерства та інструментарій, який сприяє розвитку партнерських відносин за рахунок скоординованої діяльності органів публічної влади та приватних власників. С. Петрик [8], досліджуючи прояви державного управління в реалізації проєктів державно-приватного партнерства, ідентифікує види державної політики, визначає суб'єкти державного управління та їх функції. Таким чином, у дослідженнях наголошено на важливості формування органами публічної влади національних моделей ДПП та політики розвитку зазначеного партнерства.

У дослідженнях зарубіжних авторів державно-приватні партнерства запропоновано як альтернативні рішення для подолання існуючого дефіциту інфраструктури в країнах, що позбавлені переваг, пов'язаних з розвитком інфраструктури [9]. У дослідженні [10] акцентується увага на соціальній відповідальності ДПП, до якої, на думку авторів, належать:

інновації, екологічне управління, забезпечення підзвітності, законності та прозорості, забезпечення здоров'я, захист прав людини. Незважаючи на глибокий аналіз природи та сутності державно-приватного партнерства, важливими залишаються питання, які розкривають підходи до формування системи ДПП та її подальшу еволюцію. Актуальність проблематики підсилює потреба теоретичного обґрунтування розвитку державно-приватного партнерства на основі життєвого циклу, що сприятиме посиленню необхідного державного впливу на розвиток системи ДПП.

Методи дослідження. Методологічний підхід передбачає використання монографічного методу (аналіз розвитку державно-приватного партнерства у світі), емпіричного методу (оцінка сучасного стану реалізації проєктів ДПП), системного методу (дослідження формування системи ДПП, виокремлення елементів та ознак системи), абстрактно-логічного методу (теоретичні узагальнення та формулювання висновків).

Метою статті є аналіз розвитку системи державно-приватного партнерства та визначення основних тенденцій його еволюції в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. У існуючих підходах до розвитку економіки значна роль відводиться поєднанню різних форм власності при реалізації важливих інфраструктурних проєктів. Розвиток державно-приватного партнерства у світі останні роки дозволив поступово збільшити кількість проєктів та загальний обсяг інвестиційних залучень. Рис. 1 демонструє зміни кількості проєктів та суми інвестиційних коштів протягом 2015-2020 рр. Зазначена вибірка побудована на інформації щодо інфраструктурних проєктів 137 країн світу з низьким та середнім рівнем доходів [11].

У щорічному звіті «Приватна участь в інфраструктурі» [12], який підготував Світовий банк у 2020 році, приватні інвестиційні зобов'язання у сфері енергетики; транспорту; інформаційно-комунікаційних технологій; водопостачання та інфраструктури щодо поводження з твердими побутовими відходами у країнах з низьким та середнім рівнем доходу склали 45,7 млрд дол. США за 252 проєктами, що на 52 %

нижче рівня 2019 року. Незважаючи на пандемію COVID-19, відбулося зростання на 15 % інвестицій у другій половині 2020 року порівняно з першим півріччям. Інвестиційні зобов'язання у секторі транспорту були найнижчими за останнє десятиліття як за кількістю проектів, так і за рівнем інвестицій. Із 129 проектів з виробництва електроенергії 117 проводились у секторі відновлюваних джерел енергії. Енергетичним сектором залучено 29,8 млрд дол США у 145 проектів. У сектор переробки твердих побутових відходів інвестовано 1 млрд дол США на 19 проектів, а у сектор водопостачання залучено 4 млрд дол США на 46 проектів.

Рисунок 1 – Кількість проектів ДПП та сума інвестицій, 2015–2020 рр. [12]

За довгий період історії взаємодії держави та приватного власника у різних сферах діяльності, змінювалися і форми державно-приватного партнерства. Сутність змін основ ДПП зумовлена зміною відповідних відносин, а характер партнерства – взаємовигідною економічною основою за рахунок використання державних ресурсів та можливостей приватних партнерів, результатом чого були взаємні вигоди та винагороди. Ретроспективний аналіз розвитку функціоналу ДПП демонструє

його рух від вузькоцільового спрямування до багатоцільового [4].

ДПП формується та імплементується в систему інституціонального середовища під впливом інтересів державного та приватного секторів і, відповідно, мотиваційних чинників агентів ринку, які зможуть оновлюватися, не знижуючи стабільності відносин суб'єктів господарювання з державою [5].

Державні функції реалізуються в основних напрямках державної діяльності. Трансформація виконання окремих функцій держави відбувається у напрямі від регуляторної діяльності до партнерської взаємодії з бізнесом. В процесі реалізації проєктів державно-приватного партнерства держава передає приватному сектору право на реалізацію важливих суспільних послуг. Ключовими функціями по відношенню до суспільних процесів слід розглядати: регулюючу, управлінську, контрольну, захисну. Зміна форм реалізації державної політики є наслідком неможливості потенціалу державного управління повною мірою реалізувати функції держави (фінансову, кадрову, інноваційну та інші види). Таким чином, система управління трансформується в контексті взаємодії з зацікавленими сторонами [8].

У дослідженні трансформації форм ДПП [13] пропонується теорія еволюції ДПП, що розділена на три етапи: ДПП1.0, ДПП2.0 і ДПП3.0. Головною метою ДПП1.0 є фінансування подолання розриву у фінансових витратах в інфраструктурі шляхом залучення приватного капіталу, а суб'єктом є уряд та підприємство. Об'єктом є економічна інфраструктура з постійним і стабільним доходом, заснованим на оплаті за користування (платні дороги, водопостачання та водовідведення, енергія та інші). Метод та процес оцінки орієнтовані на економічні вигоди, переважно застосовуючи аналіз вигод та витрат [14–16]. ДПП 2.0 має на меті покращити ефективність інфраструктури та державних послуг, покращуючи якість послуг завдяки професійним перевагам приватного сектору. Головною метою ДПП3.0 є сприяння сталому розвитку та заохочення оцінки діяльності та ціннісної орієнтації через систему оцінки економіка – суспільство –

довкілля. Три стадії ДПП не є лінійними чи односпрямованими, вони співіснують та розвиваються в обох напрямках. Іншими словами, у відповідному середовищі ДПП 1.0 може безпосередньо перерости в ДПП3.0. Це дослідження спирається на теорію ДПП3.0 і поєднує виміри аналізу рушійної сили, предмета, процесу та об'єкта для створення концептуальних основ орієнтованого на стійкість ДПП (рис. 2).

У ДПП2.0 основною рушійною силою є сприяння підвищенню ефективності [17]. Суб'єктом ДПП є держава та підприємство, тоді як об'єктом є економічна інфраструктура та соціальна інфраструктура (сфера освіта, охорони здоров'я та інше). Метод та процес оцінки також зосереджені на економічних вигодах. ДПП1.0 та 2.0 враховують лише ринки та комерційні підприємства. Традиційні методи аналізу вигідних витрат оцінює лише прямий вплив ДПП та на рівні проекту, ігноруючи непрямі регіональні наслідки економічного та соціального забезпечення [18].

Рисунок 2 – Концептуальна основа ДПП

Джерело: Розроблено автором на основі [14]

У ДПП3.0 основною рушійною силою є сталий розвиток. До суб'єктного складу додатково до держави та підприємств

залучаються громадські та неурядові організації. ДПП3.0 наголошує на поєднаному управлінні між суб'єктами ДПП, і результати проектів ДПП повинні ділитися з більшою кількістю людей [19]. Об'єкт більше фокусується на контролі забруднення атмосферного повітря, відведенні стічних вод, рекультивації ґрунтів та інших екологічно чистих інфраструктурах, крім економічної та соціальної інфраструктури. Екологічна інфраструктура має незначні прямі вигоди, але вона має сильні зовнішні фактори, які потребують керівництва, підтримки та субсидування урядом [20]. Оцінка спрямована на сталий розвиток, акцентуючи увагу на економіку, справедливість та навколишнє середовище, майно, людей та планету для побудови комплексної системи оцінки: економіка – суспільство – довкілля [21]. Структура ДПП, орієнтована на стійкість, наголошує на ДПП як на інструменті управління для досягнення цілей сталого розвитку в контексті глобалізації та фінансування.

Розвиваючи зазначений підхід, наступним етапом може бути концепція ДПП4.0, що як рушійна сила передбачає інклюзивний розвиток. До суб'єктного складу входять не лише юридичні особи, а й фізичні на основі людиноцентричного підходу. Об'єктом стає цифрова, безпечна інфраструктура з розумним сервісами. ДПП орієнтоване на децентралізацію управлінських функцій держави; реалізацію державних, суспільних та персоніфікованих потреб окремої людини; участь в економіці спільного користування.

Прикладів змін у підходах до системи розвитку сьогодні досить багато. Наприклад, еволюція ДПП у китайському електронному уряді пройшла чотири етапи: аутсорсинг; спільне надання послуг; спільне управління; спільне врядування. Сприймаючи цінність технологій, які пропонують лише певні технічні інструменти для розвитку електронного урядування, держава співпрацювала з приватним сектором у формі аутсорсингу, використовуючи контракти з постачальниками ІТ. В міру поступового залучення громадян через мобільні платформи для надання послуг електронного урядування приватний сектор стає на рівень співпровайдерів послуг. У процесі партнерства держава передає деякі функції надання державних послуг

приватному власнику, зберігаючи контроль, встановлюючи стандарти послуг, безпеки та тарифікації. На останньому етапі реалізації ДПП держава перекладає частину відповідальності за надання послуг приватним партнерам, передбачає відкриття державних даних та зменшення контролю; приватні партнери сприяють наданню цифрових послуг спільно з державою, використовуючи передові ІТ-інструменти та можливості [22].

Отже, у процесі ДПП складаються відносини на основі економічних та управлінських категорій: форма власності (приватна, державна), фінансові відносини (власні інвестиції, кредитування, позики, державна фінансова підтримка, субсидування), механізми управління економічними агентами (передача окремих функцій, зовнішнє управління, спільне управління). За своєю економічною суттю, ДПП може забезпечувати не лише процес створення послуги, а й реалізовувати окремі функції у процесі державного регулювання економіки (розвиток ринкових механізмів, посилення конкурентоспроможності держави та регіонів, забезпечення потреб суспільства). Державний партнер, передаючи власність приватному суб'єкту, доповнює відносини набором певних преференцій (фінансового, нормативно-правового характеру) та можливістю регулювати процес перерозподілом функцій та ресурсів. Поступово, використовуючи різні форми, ДПП рухається від моделей «будівництво – експлуатація – надання послуг» [23] до моделей на основі адміністративних, безпекових та контрольних функцій [24].

Підходу на основі моделі життєвого циклу (зародження, зростання, зрілість та занепад) дотримуються багато дослідників [25]. Система ДПП постійно розвивається, проходячи еволюційні етапи своїх змін відповідно до інноваційних циклів, що змінюють управлінські технології та інституційне середовище. Враховуючи модель, пов'язану з життєвим циклом економічних систем, можливо запропонувати теоретичну модель поетапного формування системи ДПП. Модель описує життєвий цикл системи та доводить класичну теорію еволюційних змін, які формують криву зрілості, мають взаємозв'язок із технологічними укладами (технологіями управління), відображають коливальний характер, а також пояснює основні

підходи до розвитку системи ДПП у декількох періодах (етапах) (рис. 3).

Рисунок 3 – Модель еволюції системи ДПП

Складено автором

Система ДПП розвивається в межах існуючої моделі управління, а перехід на інший рівень розвитку може відбуватися в міру зміни інституційного середовища та в подальшому через формування нової управлінської моделі. У загальному вигляді система повинна мати інституціональні умови, що забезпечують можливість переходу в критичні моменти з інтенсивного зростання на екстенсивний режим поширення і назад, для утворення повного циклу еволюції, який відображає відповідні межі змін, що відбуваються. Точки біфуркації системи визначатимуть: 1 – формування інституцій (аналіз, прогнозування); 2 – завершення впровадження та створення нової управлінської технології (планування, організація, мотивація, спеціалізація, координація); 3 – державне втручання (надмірне регулювання, централізація); 4 – зміна парадигми (ліквідація). Загалом модель може проходити

всі стадії життєвого циклу, пов'язані із зародженням, розвитком, стабілізацією та кризою.

Модель еволюції системи ДПП показує, що можна конструювати інституціональні умови, де зміна параметрів системи не є критичною, а час екстенсивного розвитку системи не перевищуватиме часу метастабільної стійкості структур, що існують у системі. Точка біфуркації 3 (державне втручання) буде граничним інститутом усунення цієї проблеми. На основі кривої еволюції системи ДПП можливо передбачати необхідне залучення потрібного інструментарію в межах державного регулювання процесу розвитку відповідної системи. Зазначений інструментарій має забезпечувати відповідний вплив на розвиток системи (стимулювання, обмеження, збалансованість, керованість, стійкість).

Таблиця 1 – Етапи розвитку системи ДПП

Етапи	Зміст
Перший етап	Ухвалення політичних рішень та розроблення законодавства щодо розвитку ДПП. Формування пілотних проєктів в окремих галузях. Застосування нагромадженого досвіду в інших секторах. Початок формування ринку послуг. Стимулювання до участі приватного сектору, інвесторів, інших зацікавлених сторін
Другий етап	Створення дієвої законодавчої бази, методичних та практичних керівництв. Створення спеціалізованих органів управління ДПП та його розвитку. Розширення модельного переліку організації ДПП. Стимулювання розвитку ринку для ДПП. Розширення портфеля проєктів і охоплення інших секторів (безпека, кібербезпека). Залучення нових джерел фінансування
Третій етап	Створення повної, комплексної системи управління розвитком ДПП. Стратегування процесу розвитку ДПП. Стратегії секторального та регіонального розвитку на основі ДПП. ДПП в інноваційних, промислових кластерах та полісекторальні ДПП. Забезпечення довгострокової політики розвитку ДПП. Використання широких джерел фінансування. Підвищення компетенцій державного партнера у сфері ДПП. ДПП у сфері пенітенціарної системи, оборони, електронному урядуванні

Джерело: розроблене автором на основі [23; 24; 26].

Досвід різних країн світу підтверджує правильність зазначених вище положень та надає можливість виокремити декілька етапів розвитку ДПП (табл. 1).

Відсутність досвіду щодо реалізації проєктів ДПП, певна неспроможність системи державного регулювання ефективно впливати на впровадження державно-приватного партнерства можуть бути компенсовані використанням моделей, які відображають еволюційний підхід до розвитку систем. Причому, за відповідно забезпеченого інституційного середовища можливе використання більш еволюційно сформованих етапів у розвитку системи ДПП. Таким чином, зміни в існуючій траєкторії розвитку системи ДПП відбуваються у період можливостей управлінської технології реалізовувати власні функції щодо керуючого впливу на зазначену систему. В періоди життєвого циклу, пов'язаного із зародженням, реалізуються процеси прогнозування та розроблення ключових принципів і стратегічного бачення. Розвиток системи передбачає реалізацію державної політики (планування, організація) та її впровадження (координація, спеціалізація). У подальшому відбувається процес стагнації, що передбачає надмір державного втручання за рахунок регулювання та деструкції існуючого стану системи у вигляді затихання та ліквідації основних процесів. Еволюційний процес парадигми ДПП передбачає виникнення в подальшому більш актуальної моделі системи, що так само буде мати схожу траєкторію свого існування та необхідність розроблення відповідної технології державного управління (регулювання).

Висновки та напрями подальших досліджень.

Процес розвитку системи державно-приватного партнерства, використовуючи можливості та потреби державного і приватного сектору, поступово переростає із засобу створення інфраструктури на дієвий інструмент децентралізації державного управління, тобто зменшення меж формування й реалізації державних повноважень через залучення суб'єктів-партнерів (ділове середовище, неурядові установи) та спільне виконання державних функцій, що дасть змогу посилити можливості державного регулювання економічними та

соціальними процесами, реалізовувати політику розвитку ключових галузей.

Еволюція державно-приватного партнерства передбачає його рух від вузькоцільового спрямування до багатоцільового, зміну парадигм рушійної сили від збільшення фінансування інфраструктури та підвищення ефективності до сталого й інклюзивного розвитку. Спостерігається поступове розширення інфраструктури як об'єкта від економічної та соціальної сфери до екологічної й цифрової сфер. Доведено, що система розвитку ДПП має циклічний характер і проходить етапи зародження, зростання, зрілості та занепаду. Водночас новий технологічний уклад, управлінські технології призводять до появи більш розвиненої системи ДПП на основі поглиблення співпраці державного та приватного секторів. Розуміння зазначених еволюційних процесів надає можливість проєктувати та впроваджувати актуальні моделі державно-приватного партнерства, які відповідають сучасним потребам суспільства.

У подальшому державна політика розвитку ДПП як механізму децентралізації владних повноважень у системі управління має зосереджувати увагу на поглибленні можливостей соціальної відповідальності, інклюзивного розвитку, безпеки, покращенні якості життя та розв'язанні значної кількості суспільно важливих завдань. Це так само надасть поштовх до наступної еволюції системи ДПП у межах визначеної моделі. Подальші дослідження, можливо, необхідно буде зосередити на детальному дослідженні параметрів, які впливають на трансформацію системи державно-приватного партнерства.

Список використаних джерел

1. Casady C. B., Eriksson K., Levitt R. E., Scott W. R. (Re)defining public-private partnerships (PPPs) in the new public governance (NPG) paradigm : an institutional maturity perspective. *Public Management Review*. 2019. № 22(2). P. 161–183.
2. Aarseth W., Ahola T., Aaltonen K., Økland A., Andersen B. Project sustainability strategies : A systematic literature review. *International Journal of Project Management*. 2017. № 35(6). P. 1071–1083.

3. Дергачова В. В., Кузнєцова К. О. Державно-приватне партнерство як інституціональний інструмент інвестування економіки країни. *Бізнес Інформ*. 2018. № 1. С. 111–116.
4. Малін О. Л. Становлення державно-приватного партнерства як системи організаційно-економічних відносин. *Ефективна економіка*. 2019. № 8. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8588> (дата звернення : 16.06.2021).
5. Мельник А. Ф., Підгаєць С. В. Державно-приватне партнерство в системі інститутів національної економіки: механізми розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 279 с.
6. Фоменко О. П. Інституціональний механізм публічно-приватного партнерства в Україні в контексті децентралізації влади : автореф. дис. ... канд. наук держ. упр. : спец. 25.00.02. Івано-Франківськ : Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 2018. 20 с.
7. Ізмайлов Я. О., Єгорова І. Г. Аналіз державно-приватного партнерства в Україні та світі. *Бізнес Інформ*. 2019. № 1. С. 60–67.
8. Петрик С. М. Форми реалізації проєктів державно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 2(92). Р. 88–94.
9. Malik S., Kaur S. Multi-dimensional public-private partnership readiness index : a sub-national analysis of India. *Transforming Government : People, Process and Policy*. 2020.
10. Chen C., Yu Y., Osei-Kyei R., Chan A. P. C., Xu J. Developing a project sustainability index for sustainable development in transnational public-private partnership projects. *Sustainable Development*. 2019. № 27(6). Р. 1034–1048.
11. The World Bank. PPI Project Database. URL : <http://ppi.worldbank.org> (last accessed : 20.06.2021).
12. The World Bank. Private Participation in Infrastructure (PPI) 2020. URL : <https://ppi.worldbank.org/en/ppi> (last accessed : 16.06.2021).
13. Xiong W., Zhu D. Public private partnership towards sustainability : An analysis of object, subject and process. *Journal of Tongji University (Social Science Edition)*. 2017. № 28(1). № 76–83.
14. Cheng Z., Wang H., Xiong W., Zhu D., Cheng L. Public-private partnership as a driver of sustainable development : toward a conceptual framework of sustainability-oriented PPP. *Environment, Development and Sustainability*. 2020. Р. 1–21.
15. Acerete J. B., Shaoul J., Staford A., Stapleton P. The cost of using private finance for roads in Spain and the UK. *Australian Journal of Public Administration*. 2010. № 69(S1). S48–S60.
16. Sobhiyah M. H., Bemanian M. R., Kashtiban Y. K. Increasing VFM in PPP power station projects – Case study : Rudeshur gas turbine power station. *International Journal of Project Management*. 2009. № 27(5). Р. 512–521.
17. Liu T., Wang Y., Wilkinson S. Identifying critical factors affecting the effectiveness and efficiency of tendering processes in public–private partnerships

- (PPPs): A comparative analysis of Australia and China. *International Journal of Project Management*. 2016. № 34(4). P. 701–716.
18. Chen C., Li D., Man C. Toward sustainable development? A bibliometric analysis of PPP related policies in China between 1980 and 2017. *Sustainability*. 2018. № 11(1). P. 1–25.
19. Ahmed S. A., Ali S. M. People as partners : Facilitating people's participation in public-private partnerships for solid waste management. *Habitat International*. 2006. № 30(4). P. 781–796.
20. Shi L., He Y., Onishi M., Kobayashi K. Efficiency analysis of government subsidy and performance guarantee policies in relation to PPP infrastructure projects. *Mathematical Problems in Engineering*. 2018. P. 1–11.
21. Koppenjan J. F. M., Enserink B. Public-private partnerships in urban infrastructures : Reconciling private sector participation and sustainability. *Public Administration Review*. 2010. № 69(2). P. 284–296.
22. Liu T., Yang X., Zheng Y. Understanding the evolution of public-private partnerships in Chinese e-government: four stages of development. *Asia Pacific Journal of Public Administration*. 2020. № 42(4). P. 222–247.
23. Круглов В. В. Моделі державно-приватного партнерства. *Держава та регіони. Серія : Державне управління*. 2018. № 2. С. 56–61.
24. Круглов В. В. Розвиток державно-приватного партнерства в Україні : механізми державного регулювання : монографія. Харків : Магістр, 2019. 319 с.
25. Механізм державної підтримки реконструкції промисловості України : кол. моногр. / за ред. М. О. Кизима ; авт. кол. : М. О. Кизим, Ю. Б. Іванов, В. Є. Хаустова, О. Ю. Полякова, О. Ю. Іванова, М. С. Дороніна, В. Ф. Тищенко, І. Ю. Матюшенко, В. О. Шликова, О. М. Красноносова, І. В. Ярошенко, В. І. Лаптев, М. В. Гомон. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2020. 360 с.
26. Guidebook on promoting good governance in public-private partnerships. New York and Geneva : U. N, 2008. 91 p.

References

1. Casady, C. B., Eriksson, K., Levitt, R. E. & Scott, W. R. (2019). (Re)defining public-private partnerships (PPPs) in the new public governance (NPG) paradigm: an institutional maturity perspective. *Public Management Review*, 22(2), 161–183 [in English].
2. Aarseth, W., Ahola, T., Aaltonen, K., Økland, A., & Andersen, B. (2017). Project sustainability strategies: A systematic literature review. *International Journal of Project Management*, 35(6), 1071–1083 [in English].
3. Dergachova, V. V., & Kuznietsova, K. O (2018). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak instytutsional'nyy instrument investuvannya ekonomiky krayiny [Public-Private Partnership as an Institutional Instrument of Investment in the Country's Economy]. *Biznes Inform*, 1, 111–116 [in Ukrainian].

4. Malin, O. L. (2019). Stanovlennya derzhavno-pryvatnoho partnerstva yak systemy orhanizatsiyno-ekonomichnykh vidnosyn [Public-private partnership formation as a system of organizational and economic relations]. *Efektivna ekonomika*, 8 Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8588> [in Ukrainian].
5. Melnyk, A. F. & Pidhaiets, S. V. (2017). Derzhavno-pryvatne partnerstvo v systemi instytutiv natsionalnoi ekonomiky: mekhanizmy rozvytku [Public-private partnership in the system of institutes of national economy: mechanisms of development], TNEU, Ternopil, Ukraine [in Ukrainian].
6. Fomenko, O. P. (2018). Instytutsional'nyy mekhanizm publichno-pryvatnoho partnerstva v Ukrayini v konteksti detsentralizatsiyi vlady [Institutional mechanism of public-private partnership in Ukraine in the context of decentralization of power]. Candidate's thesis. Ivano-Frankivsk: Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas [in Ukrainian].
7. Izmaylov, Ya. O., & Yegorova, I. G. (2019). Analiz derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukrayini ta sviiti [Analyzing Public-Private Partnership in Ukraine and World-Wide]. *Biznes Inform*, 1, 60–67 [in Ukrainian].
8. Petrik, S. M. (2020). Formy realizatsiyi proyektiv derzhavno-pryvatnoho partnerstva u sferi okhorony zdorov'ya [Forms of implementation of public-private partnership projects in the field of health care]. *Economics, Management and Administration*, 2(92), 88–94 [in Ukrainian].
9. Malik, S., & Kaur, S. (2020). Multi-dimensional public-private partnership readiness index: a sub-national analysis of India. *Transforming Government: People, Process and Policy* [in English].
10. Chen, C., Yu, Y., Osei-Kyei, R., Chan, A. P. C., & Xu, J. (2019). Developing a project sustainability index for sustainable development in transnational public-private partnership projects. *Sustainable Development*, 27(6), 1034–1048 [in English].
11. The World Bank. (2021). PPI Project Database. Retrieved from <http://ppi.worldbank.org> [in English].
12. The World Bank. (2020). Private Participation in Infrastructure (PPI) 2020. Retrieved from <https://ppi.worldbank.org/en/ppi> [in English].
13. Xiong, W., & Zhu, D. (2017). Public private partnership towards sustainability: An analysis of object, subject and process. *Journal of Tongji University (Social Science Edition)*, 28(1), 76–83 [in English].
14. Cheng, Z., Wang, H., Xiong, W., Zhu, D., & Cheng, L. (2020). Public-private partnership as a driver of sustainable development: toward a conceptual framework of sustainability-oriented PPP. *Environment, Development and Sustainability*, 1–21 [in English].
15. Acerete, J. B., Shaoul, J., Staford, A., & Stapleton, P. (2010). The cost of using private finance for roads in Spain and the UK. *Australian Journal of Public Administration*, 69(S1), S48–S60 [in English].
16. Sobhiyah, M. H., Bemanian, M. R., & Kashtiban, Y. K. (2009). Increasing VFM in PPP power station projects – Case study: Rudeshur gas turbine power

- station. *International Journal of Project Management*, 27(5), 512–521 [in English].
17. Liu, T., Wang, Y., & Wilkinson, S. (2016). Identifying critical factors affecting the effectiveness and efficiency of tendering processes in public–private partnerships (PPPs): A comparative analysis of Australia and China. *International Journal of Project Management*, 34(4), 701–716 [in English].
18. Chen, C., Li, D., & Man, C. (2018). Toward sustainable development? A bibliometric analysis of PPP related policies in China between 1980 and 2017. *Sustainability*, 11(1), 1–25 [in English].
19. Ahmed, S. A., & Ali, S. M. (2006). People as partners: Facilitating people's participation in public–private partnerships for solid waste management. *Habitat International*, 30(4), 781–796 [in English].
20. Shi, L., He, Y., Onishi, M., & Kobayashi, K. (2018). Efficiency analysis of government subsidy and performance guarantee policies in relation to PPP infrastructure projects. *Mathematical Problems in Engineering*, 1–11 [in English].
21. Koppenjan, J. F. M., & Enserink, B. (2010). Public-private partnerships in urban infrastructures: Reconciling private sector participation and sustainability. *Public Administration Review*, 69(2), 284–296 [in English].
22. Liu T., Yang X., Zheng Y. (2020). Understanding the evolution of public-private partnerships in Chinese e-government: four stages of development. *Asia Pacific Journal of Public Administration*, 42(4), 222–247 [in English].
23. Kruhlov, V. V. (2018). Modeli derzhavno-pryvatnogo partnerstva [Models of public-private partnership]. *Derzhava ta region, serija Derzhavne upravlinnja*, 2, 56–61 [in Ukrainian].
24. Kruhlov, V. V. (2019). Rozvytok derzhavno-pryvatnogo partnerstva v Ukraini: mekhanizmy derzhavnoho rehulyuvannya [Development of Public-Private Partnership in Ukraine: Mechanisms of state Regulation]. Kharkiv: Vydavnytstvo NADU «Mahistr» [in Ukrainian].
25. Kyzym, M. O. (2020). Mekhanizm derzhavnoyi pidtrymky rekonstruktsiyi promyslovosti Ukrainy [Mechanism of state support for the reconstruction of Ukrainian industry]. Kharkiv : Liburkina L. M. [in Ukrainian].
26. United Nations. (2008). Guidebook on promoting good governance in public-private partnerships. New York and Geneva [in English].

DEVELOPMENT OF THE SYSTEM OF PUBLIC-PRIVATE
PARTNERSHIP IN MODERN CONDITIONS

Kruhlov Vitalii

Abstract. The article examines the development of the public-private partnership (PPP) system and clarifies its main stages and models. The purpose of the article is to analyze the development of the public-private partnership system and determine the main trends in its evolution in modern conditions. Public policy is being transformed towards the emergence of forms that strengthen the potential of public administration at the expense of the existing capabilities of the private owner. The features of theoretical and practical aspects of the development of the public-private partnership system in various sectors of the economy are analyzed. It was determined that the PPP system goes through various stages of development, characterized by a certain composition of subjects, objects and processes. The identified stages of PPP development are not linear, they can be used simultaneously, coexist and mutate in both directions. It was revealed that the PPP process is based on relations between economic and managerial categories (form of ownership, financial relations, and mechanisms for managing economic agents). The PPP system provides not only the creation of services, but also implements certain functions in the process of state regulation of the economy. The use of various forms allows PPP to ensure the implementation of the administrative and control functions of the state. Based on life cycle approaches, a theoretical model of the phased formation of a public-private partnership system is proposed, which has a relationship with technological paradigms (management technologies) and explains the main approaches to the development of the PPP system in several periods. The key points of the system have been identified: the formation of institutions; completion of the introduction and creation of a new management technology; excessive government interference; paradigm shift. The stages of PPP development have been determined. It is concluded that the new technological order, management technologies lead to the emergence of a more developed PPP system based on deepening cooperation between public and private partners.

Key words: state, public administration, public-private partnership, development, system, projects.